

Cursus onderzoek wormen eieren

Toen ik enkele weken geleden zag dat er door Louis van Oosterom een cursus voor het onderzoeken van wormeneieren gegeven werd heb ik me eigenlijk onmiddellijk opgegeven om daar aan mee te doen. Ik weid mijn schapen op een groot deel van het jaar dicht bij huis en heb vorig jaar wat problemen gehad met de gezondheid van mijn lammeren. Daarnaast probeer ik niet vaker te ontwormen dan echt noodzakelijk is. Omdat ik de lammeren niet naar een schone weide kan brengen was mijn gedachte dat ik daar op die cursus vast wel meer informatie over zou krijgen.

Ik ben net als veel schapenhobby houders ook een boerenzoon met een stuk land om het huis die van huis uit onbekend met het houden van schapen was. Ik heb nu ongeveer 15 jaar een koppel bonte schapen en probeer een mooi koppeltje schapen rond de deur te krijgen die gezond zijn, er goed uit zien, goed getekend zijn en waar je met plezier naar kan kijken.

Jaren geleden heb ik een cursus schapen verzorgen en daarna een cursus schapen verlossen gevolgd bij een grote dierenartsenpraktijk. Daar heb ik de meest gangbare dingen m.b.t. de verzorging van schapen wel opgestoken. Verder probeer ik me via het vakblad "Het Schaap" op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op het gebied van het verzorgen van mijn schapen.

Toen de uitnodiging kwam ben ik volverwachting naar Haastrecht gereden om te kijken en te luisteren wat onze cursusleider Louis te melden had. Het eerste deel van de 1^e avond kregen we een flinke hoeveelheid informatie over de cyclus van de schapenwormen en de gevolgen daarvan voor je schapen. De informatie werd helder en duidelijk uitgelegd en als er extra uitleg nodig was werd met elkaar besproken en verhelderd.

Na de uitleg kwamen de mestmonsters die iedereen van zijn schapen meegebracht had op tafel en zijn we zelf aan de gang gegaan met het klaar maken van een monster van de meegebrachte mest. Deze vloeistof werd onder de microscoop gelegd en aan de hand van een determinatiekaart kon je bekijken welke wormeieren en in de meegebrachte mest zaten. Het is natuurlijk niet eenvoudig als je dit voor de eerste keer doet maar met de hulp van de cursusleider kon iedereen na een half uurtje de meeste worm eieren wel herkennen. De worm eieren die niet in je "eigen" mest zaten kon je wel vinden in de monsters van de andere cursisten. Iedereen liep van microscoop naar microscoop om elkaars bevindingen te bewonderen.

Het was zo interessant en er werd met zoveel enthousiasme geanalyseerd dat niemand het in de gaten had dat het al 12 uur was toe Louis zij dat hij er voorde 1^e avond mee ging stoppen. We kregen allemaal de opdracht mee om er thuis mee aan de gang te gaan en met een nieuwe microscoop en een box met andere hulpmiddelen als monsterzakjes, spuiten, spatels en informatie gingen we huiswaarts.

Een paar dagen later ben ik thuis uit gaan proberen om er zelf mee aan de gang te gaan. Ik heb een mestmonster bij elkaar geraapt en volgens de methode die ik op de cursusavond geleerd had heb ik mijn 1^e zelfstandig mestonderzoek uitgevoerd. De cursus bied de mogelijkheid om het mestmonster wat je zelf onderzocht heb, ook op te sturen naar de Faculteit Diergeneeskunde in Utrecht. De contactpersoon van de Faculteit, de heer Harm Ploeger, controleert de bevindingen die je zelf uit je mestonderzoek getrokken hebt en mailde mij de volgende dag al terug wat zijn conclusies waren.

Op een zeer behulpzame manier legde zijn bevindingen in het mestmonster uit en vergeleek die met mijn eigen conclusies. Mijn verwachting dat ik mijn lammeren moest ontwormen werden door Harm Ploeger bevestigd en dat heb ik de volgende avond dan ook direct gedaan. Volgende week neem ik nog een keer een monster van de mest van de lammeren en kijk dan of de wormeneieren verdwenen zijn. Ook hiervan stuur ik weer mest op naar de Faculteit om te kijken of mijn conclusies juist zijn en of het ontwormen effect gehad heeft. De cursus geeft de mogelijkheid om dit later nog twee keer een mestmonster in te zenden en te laten onderzoeken en dat zal ik zeker doen.

Op de 2^e avond zijn we dieper ingegaan op het gebruik van de verschillende (groepen en soorten) ontwormingsmiddelen en de wijze van toedienen van deze middelen. Het opnieuw zelf onder de microscoop onderzoeken van een mestmonster was voor iedereen al een stuk makkelijker. De uitwisseling van elkaars bevindingen en tips was gezien de zeer verschillende samenstelling (hobby houders en meer professionele houders) van de groep erg interessant.

Ik zie nu al uit naar de 3^e bijeenkomst waarin we in het bijzonder de leverbot gaan behandelen die in september plaats gaat vinden.

Zelf heb ik van deze 2 avonden veel opgestoken over het ontwormen van mijn schapen. Ik kijk nu op een andere manier naar mijn koppel schapen en zal bewuster na gaan denken over het wel of niet ontwormen van mijn schapen en vooral wanneer en met welk middel ik mijn schapen ga ontwormen. Dat is het belangrijkste wat ik de 1^e twee avonden van de wormencursus van de NLBS geleerd heb en wat Louis op een voortreffelijke en ook ongedwongen manier op mij overgebracht heeft.

Met vriendelijke groeten,

Ben van Woudenberg